МОНГОЛЫН ҮНДЭСНИЙ МУЗЕЙ
Жуулчны гудамж 1, 4 дүгээр хороо,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас: (976-51) 26 41 30,
Цахим шуудан: nmm@nationalmuseum.mn,
Цахим хуудас: www.nationalmuseum.mn

2026.08.12 № 02/143

танай _____-ны №_____-т

СОЁЛЫН ӨВИЙН ҮНДЭСНИЙ ТӨВИЙН
ЗАХИРАЛ Г.ЭНХБАТ ТАНАА

Танай 2026 оны 01/316 дугаартай албан бичигтэй танилцлаа. Монголын Үндэсний музейгээс Түүх, соёлын хөдлөх үнэт дурсгалд нэр дэвшүүлэх 5 дурсгал, холбогдох мэдээллийг журмын дагуу бүрдүүлэн хавсралтаар хүргүүлэв.

Хавсралт 5... хуудастай.

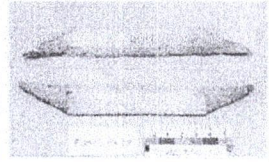
ЗАХИРАЛ Д.ОТГОНСҮРЭН

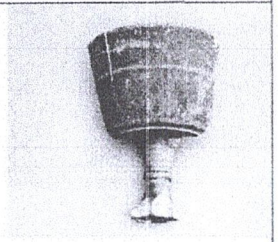
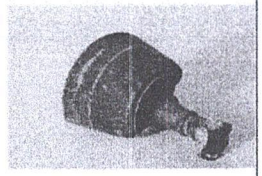
14260295

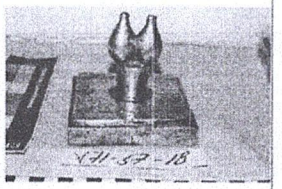
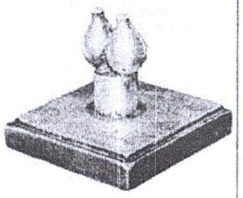
Монголын Үндэсний музейн захирлын 2026
оны 08 дугаар сарын 12-ний өдрийн 02/173
дугаартай албан бичгийн хавсралт

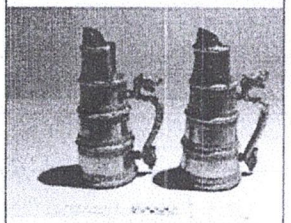
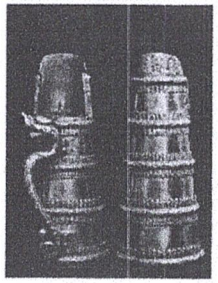
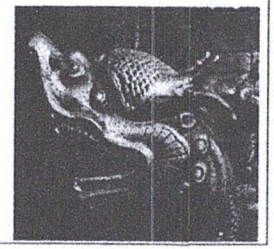
Монголын Үндэсний музейгээс Үнэт үзмэрийн жагсаалтад бүртгүүлэх үзмэрийн жагсаалт

2026 оны 08 дугаар сарын ... Улаанбаатар хот

№	Үзмэрийн нэр	Хувийн дугаар	Тоо /ш	Хэмжээ	Журмын 2.1.6 (УБМС-ийн дугаар)	Журмын 2.1.5 (Судлагдсан, сурталчлагдсан байдал)	Саналын үндэслэл	Зураг
1	Руни бичигтэй нумын ясан наалт	Ү.2007-2-39	1 хос	Урт: 16.3 см Өргөн: 2.2 см Зузаан: 0.2-0.4 см	ХД0067857	А.Очир, Ц.Баттулга "Монголын руни бичгийн дурсгалын шинэ судалгаа (2022)", Боть 2-ын 38-р талд хэвлэгдсэн.	Архангай аймгийн Хотонт сумын нутаг, Хулхын амны Дөрвөлжин хэмээх газар Уйгурын үед холбогдох цөөнгүй бунхант булш буйг эрдэмтэд илрүүлж, улмаар 2006, 2007 онуудад Монгол Үндэсний музей, Нүүдлийн соёл иргэншлийг судлах олон улсын хүрээлэн, БНХАУ-ын Өвөр Монголын Өөртөө засах орны Соёлын өв, Археологийн хүрээлэнтэй хамтран малтаж судалсан. Малтлага судалгаагаар (14-р бунхнаас) нумын ясан наалт хоёр ширхэг илэрсэний нэг наалт дээр, таван дүрс үсэг бүхий бичгийг хурц үзүүртэй зэмсгээр зурж бичсэн байжээ. Уг бичээсийг анхлан доктор (Sc.D) А.Очир, Ц. Баттулга нар 2007 онд судлан хэвлүүлжээ. Археологийн судалгааны ажлын тайланд "Ясан наалтууд нь цагаан шаргал өнгөтэй, хоёр үзүүр лүгээ хурц өнцөг бүхий шувтан хэлбэртэй. Нумын үүсгүүрт наах хэсгээрээ хавтгай, нөгөө тал нь бага зэрэг төвгөрдүү. Голоороо бага зэрэг зузаан, гадна ирмэг тийшээгээ нимгэн. Наалтын их биеийг хөвөөлүүлж, хооронд нь огтлолцуулан гүн бус зурчмал хээ гаргажээ. (Очир.А, Баттулга.Ц) гэж тэмдэглэсэн байна.	

							Бичээсийн үсгийн тиг хэлбэр тогтсон, үсэг тэмдэгтийг жигд, тун чадварлаг бичсэн нь бичигч руни бичгийг сайн эзэмшсэн нэгэн болохыг илтгэнэ. Үгийн галиг: Tunuz (tonuz) Орчуулга: Тунуз (Тонуз) хүний нэр. Нум элэгдэж хуучраагүй, үсэг тэмдэгт бүдгэртэл хэрэглээгүй, шинээрээ мэт буй нь анхаарал татна. Тунуз (Тонуз) нь нумыг эзэмшигчийн нэр үү эсвээс нумын ясан элгэн наалтыг үйлдэж хийсэн хүний нэр үү гэдгийг тодорхойлж тогтоох боломжгүй. Нүүдэлчдийн зэр зэвсэг, багаж хэрэгсэл дэх хувь эзэмшигч, эсхүл тэмдэглэгээ бүхий бичиг үсэгтэй дурсгал археологийн малтлага судалгаагаар ховор олддог тул руни бичиг үсэг бүхий цөөн дурсгалын нэгд зүй ёсоор тооцогддог тул үнэ цэнтэй үзмэр болно.	
2	Өндөр суурьт аяга	МҮМ20 13.6.6	1	Өн: 17.5 см, Амсрын голч: 7.2 см, Суурийн голч: 2.2-2.3 см.	ХД0122285	“Нүүдэлчдийн аяга”(2024) каталогийн “Монголын Эзэнт гүрний өндөр суурьт аяга” хэсэгт 74-75-р талд, “Нүүдэлчдийн өв судлал”(2024) Tomus XXV, Fasc-5-ын 75-83-р талд “Монголын Эзэнт гүрний өндөр суурьт аяга” сэдэвт эрдэм шинжилгээний өгүүлэл тус тус хэвлэгдсэн.	2013 оны 06 дугаар сард Баянхонгор аймгийн Бөмбөгөр сумын нутаг Хөндлөн Цанхир уулын зүүн урд аманд орших хөмөгт оршуулгаас Монголын Үндэсний музейн судлаач археологичид монгол нутгаас ***анх удаа*** өндөр суурьт модон аягыг олсон байна. Энэ аяга нь Монгол нутгаас биет байдлаар олдсон дундад зууны үеийн язгууртан ноёдын аяганы онцлог хэв шинжийг агуулсан түүх-угсаатны үнэ цэн бүхий биет дурсгал юм. Анх олдохдоо зан үйлийн зорилгоор цуулсан бололтой шинэхэн ул мөртэй ба аяганы хоёрны нэг нь хадгалагдан үлджээ. Аяга амсар луугаа үл ялиг нимгэрсэн тэгш босоо ханатай. Аяганы амсрыг нарийн зураасаар хөвөөлсөн бөгөөд их биеийн дундуур гурван эгнээ, мөн ёроолд гурви татсан байна. Суурийн дунд хэсэгт товгор (бөгж) гаргасан нь барихад эвтэй болгожээ. Мөн аяганы ёроолд эргэх хүрдний ором, хурц багажаар сийлсэн шинж тэмдэг, өмнө нь хагарч байсныг нарийн сураар холбож үдэж байсан нүхний оромтой.	

							Дундад зууны үеийн Перс номын чимэг зураг болон хөшөө чулуунд монгол хаан болон язгууртан ноёдыг баруун гартаа өндөр суурьт аяга барьсан байдалтай дүрслэж ирсэн нь тэдний өндөр дээд язгуур угсааг илэрхийлж байсны нэгэн хэв шинж бөгөөд оршуулганд ч мөн адил дагалдуулсан нь нас барагчийн удам угсааг илэрхийлж буй бололтой. Тус дурсгал нь дундад зууны үеийн монгол язгууртан, ноёд болон ахуй байдал, оршуулгын зан үйл, эд хэрэглэлийн тухайд чухал үнэ цэн бүхий дурсгал юм.	
3	Нийслэл Хүрээний Голын Чойжон сахиусын сүмийн хувраг тушаалтны захирах тамга	Ү.71-57-18	1	Өндөр: 7.5 см, 10.5 х 10.5 см Зузаан: 2.4 см Жин: 2940 гр 900 сорьцтой мөнгөн тамга.	ХД0116260	Монгол төрийн чойжин Лувсанхайдав, эх дагина Сүрэнхорлоо. Хамтын бүтээл (2016, 2019, 2023)-ийн 69, 71-р талд, Чойжин ламын сүм музей (2024) бүтээлийн 19-р талд, “Нүүдэлчдийн өв судлал” (2015) Tomus XXV, Fasc-5-д “Нийслэл хүрээний голын чойжон сахиусын сүмийн хувраг тушаалтныг захирах тамга” эрдэм шинжилгээний өгүүлэл, Монгол	Эрдэнэ билигт тунгалаг бишрэлт хутагт Лувсанхайдав нь монгол төрийн сахиусны гүдэнба буюу монгол төрийг даасан сахиусыг оршоон буулгагч хутагт буюу олонд алдаршсаар чойжин лам байсан бөгөөд хутагтын, гүдэнба ламын, Найчин сахиусны, харьяат сүмийн лам хуврагийг захирах 4 тамгатай байв. Тэдгээрийн нэг нь Монголын Үндэсний музейд хадгалагдаж буй “Нийслэл Хүрээний голын чойжон сахиусны сүмийн хувраг тушаалтныг захирах тамга” юм. Уг тамгыг VIII Богд хааны зарлигаар 1915 онд шагнан олгожээ. Тамганы голд соёмбо, соёмбоны хоёр талаар “Нийслэл Хүрээний голын чойжон сахиусны сүмийн хувраг тушаалтныг захирах тамга”, тамганы бариулын зүүн дээд мөрөнд “Олноо өргөгдсөний 5 дугаар он (1915) хөхөгчин туулай жилд”, баруун дээд талд “ёслолын хэрэг хавсарсан дотоод яам үйлдэв” гэсэн монгол бичгээр тус тус бичсэн. Тус тамга нь: 1-рт XX зууны эхэн үеийн Монголын төр-шашны харилцааны онцлогийг илэрхийлэх; 2-рт: XX зууны эхэн үеийн монголын сүм хийдийн лам хуврагуудыг захирах тамганы хийц, онцлогийг харуулах;	

						Улс.1911-1919. (2015) каталогийн "Нийслэл Хүрээний голын чойжон сахиусны сүмийн хувраг тушаалтныг захирах тамга" өгүүллийн 158-161-р талд тус тус хэвлэгдсэн.	3-рт Нийслэл Хүрээний голын чойжин сахиусын сүм буюу монголын төрийн сахиусын сүмд холбогдож байгаагаараа түүхэн үнэ цэн бүхий биет дурсгал болно.	
4	Луу бариултай хос домбо	Y.66x-56-2	1 хос	Өндөр: 38 см, Амсрын голч: 10 см, Ёроолын голч: 15 см, Жин: 1555 гр	ХД0066120	Монгол улс.1911-1919. (2015) каталогийн 42-46-р талд "Богдын цайны домбо, хатны ташуурын тухайд" гэсэн хэсэгт хэвлэгдсэн.	1966 оны 06 дугаар сарын 03-ны Улсын Төв музейн үзмэрт үнэ тогтоох ба үзмэр худалдан авах комиссын хурлын №56 тоот тогтоолоор Сүхбаатар районы ОСГ 4-р хорооны харьяат Засгийн газрын 64 айлын сууцны 4-р орц 41 тоотын иргэн Ганжуурын Мандахаас "Урьд эцэг эх нь Богдын хураагдал хөрөнгөн дээрээс худалдан авсан 9 луу хээтэй луу бариултай пойлоосон домбо 2 нь Богд Живзундамбыг хаан ширээнд суухад нь цай барьсан юм гэнэ" гэснийг эш үндэс болгон 500 төгрөгөөр худалдан авсан байна. Уг хос домбо нь цэцгэн болон луун хээгээр битүү чимэглэсэн 4 бүслүүр, амаа ангайн хүрхэрч буй лууны дүрст бариул, цэцгэн суурьтай буурцаг хэлбэрт дог бүхий тагтай. Тус хос домбо нь: 1-рт түүхэн үйл явдал 1911 оны Монгол Улсын "Хаан ширээнд залрах ёслол үйл ажиллагаа"-д холбогдол бүхий; 2-р Түүхэн үйл явдал болох Богд Живзундамбын хөрөнгийг ард иргэдэд нээлттэй худалдсан тухайн үеийн төр засгийн үйл явдлыг дам гэрчлэх; 3-рт XIX-XX зууны үеийн эдийн соёлын хөгжил, хэв маяг, ур хийцийг илтгэх зэрэг	

							түүх болон соёл урлагийн үнэ цэн бүхий дурсгал болно	
5	БНМАУ-ын Ерөнхий сайд Х.Чойбалсангийн “Маршалын од” одон	Y.62-8-290	1	Голч: 7.5 см	ХД0099497	Монголын Үндэсний музейн шилдэг үзмэрүүд (2018) каталогийн 364-р талд хэвлэгдсэн.	Бүгд Найрамдах Монгол Ард Улсын Маршалын од хэмээн онцгойлох одонг БНМАУ-ын Бага Хурлын Тэргүүлэгчдийн 1944 оны тогтоолоор баталж, Ерөнхий сайд Х.Чойбалсанд олгожээ. Маршалын одны төв хэсэгт улаан таван хошуу, БНМАУ-ын сүлд (1940 он), түүнээс цацарсан алтан цацрагтай ажээ. Тус одонгийн нарны алтан цацрагийг алтаар, таван хошууг очир алмас болон улаан бадмараг эрдэнийн чулуугаар үйлджээ. Таван хошууны төв дунд өнгө ялгабүрийн паалангаар хийсэн цагаан алтан хүрээ бүхий төрийн сүлд байна. Одонгийн загварыг БНМАУ-ын Урлагийн гавьяат зүтгэлтэн Д.Чойдог гаргажээ. БНМАУ-ын захиалгаар хийгдсэн 1940 оны цор ганц бөгөөд төрийн зүтгэлтний хэрэглэж байсан одон болно.	

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0067857

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Монголын үндэсний музей	**РД:** 9081569

Музейн зэрэглэл:	Үндэсний

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Руни бичигтэй нумын ясан наалт /Илэг/	**Хувийн дугаар:** 2007-2-39
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр:	

Төрөл зүйл: 1. АРХЕОЛОГИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 1.5 Зэр зэвсгийн холбогдолтой эд өлгийн зүйл

Холбогдох он цаг: VI-VIII зуун буюу Түрэгийн үе

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал:
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 100000.00

Бүтээлчийн нэр:	
Дэг сургууль хийц:	
Материал, арга ажиллагаа: Мод, будаг,	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**		

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	0.00	0.00, 0.00	0.00	0.00	0.00

Бусад хэмжээс: 16,3x2,2x0,2-0,4см 16,5x2,2x0,2-0,4см

Иж бүрдэл: 2	Тоо ширхэг
	2
Гарал үүсэл:	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Цагаан шаргал өнгөтэй, нумны элэг наалт, нимгэн хавтгай, хажуугийн урт хэсгийн наг нь шулуун нөгөө тал нь толгой олон шувтрах үзүүртээ хурц өнгөтэй, наалтыг тойруулан огтлолцсон хөндлөн хэрчлээстэй нэг наалт дээр руни үсгээр гүн бус сийлсэн 5 тэмдэгт байна
Тэмдэг бичээс:
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: .
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: гэмтэлгүй

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Цагаан шаргал өнгөтэй, нумны элэг наалт, нимгэн хавтгай, хажуугийн урт хэсгийн наг нь шулуун нөгөө тал нь толгой олон шувтрах үзүүртээ хурц өнгөтэй, наалтыг тойруулан огтлолцсон хөндлөн хэрчлээстэй нэг наалт дээр руни үсгээр гүн бус сийлсэн 5 тэмдэгт байна
Хэрэглэж байсан хүн:
Цуглуулагчийн нэр: Монголын Үндэсний музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар:
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 16567
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	СЗБ №

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:
.

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0122285

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Монголын үндэсний музей	**РД:** 9081569

Музейн зэрэглэл:	Үндэсний

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Модон хундага	**Хувийн дугаар:** МҮМ2013.6.6
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр:	

Төрөл зүйл: 1. АРХЕОЛОГИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 1.4 Ахуй хэрэглээний эд өлгийн зүйл

Холбогдох он цаг: 15. Их Монгол улсын үе / 1206 - 1271 он /

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал:
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 150000.00

Бүтээлчийн нэр:	
Дэг сургууль хийц:	
Материал, арга ажиллагаа: Мод, гар хийц	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**		

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	17.00	0.00, 0.00	0.00	0.00	0.00

Бусад хэмжээс: суурь диа-2,2

Иж бүрдэл: 1	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл:	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Тавин хувь нь алга болсон модон хундаганы хэсэг нь цууралтыг сураар үдэж байсан оромтой.
Тэмдэг бичээс:
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: эдэлгээний элэгдэлтэй
Чанар байдал: dund
Гэмтэл: хагархай

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Тавин хувь нь алга болсон модон хундаганы хэсэг нь цууралтыг сураар үдэж байсан оромтой.
Хэрэглэж байсан хүн:
Цуглуулагчийн нэр: Монголын Үндэсний музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар:
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 18648
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал:

.

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0066120

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Монголын үндэсний музей	**РД:** 9081569

Музейн зэрэглэл:	Үндэсний

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Пойлоос домбо	**Хувийн дугаар:** 66х-56-2
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр:	

Төрөл зүйл: 3. УГСААТНЫ ЗҮЙ -> 3.5 Сав суулга, ахуйн хэрэглээний зүйлс -> 3.5.18 Домбо

Холбогдох он цаг: XIX -XX зуун

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал:
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 344000.00

Бүтээлчийн нэр:	
Дэг сургууль хийц:	
Материал, арга ажиллагаа: Пойлоос,	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	37.50	0.00, 0.00	0.00	10.00	1500.00
Бусад хэмжээс: ёроолын дм-15см 2. өн-38см, дм-15см, жин-1600гр					

Иж бүрдэл: 2	**Тоо ширхэг**
	1
Гарал үүсэл:	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Цэцэг, луун хээг бүслүүр болгон дээр хөөж хийсэн 4 бүслүүртэй, угалз хээ бүхий луун бариултай тагандаа догтой. Нэг домбоны луу бариулны сэнжний нугас зэсээр хийсэн.
Тэмдэг бичээс:
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: бүрэн
Чанар байдал: dund
Гэмтэл: гэмтэлтэй, 1 нь урдаа хонхойсон, лууны 1 шүдгүй, сахалгүй. Нөгөө домбо халцарсан, лууны 1 сахал байхгүй, харааны дотор бага зэрэг хэлбэрээ алдсан

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Цэцэг, луун хээг бүслүүр болгон дээр хөөж хийсэн 4 бүслүүртэй, угалз хээ бүхий луун бариултай тагандаа догтой. Нэг домбоны луу бариулны сэнжний нугас зэсээр хийсэн.
Хэрэглэж байсан хүн:
Цуглуулагчийн нэр: Монголын Үндэсний музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар: Д.1861
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 8535
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	**СЗБ №**

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал: .

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/ /_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/ /_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0116260

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Монголын үндэсний музей	**РД:** 9081569

Музейн зэрэглэл:	Үндэсний

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Тамга	**Хувийн дугаар:** 71-57-18
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр:	

Төрөл зүйл: 2. ТҮҮХИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 2.5 Бэлгэдэл, таних тэмдгийн холбогдолтой эд өлгийн зүйл -> 2.5.1 Тамга

Холбогдох он цаг: 19. Богд Хаант Монгол улсын үе /1911 - 1924 он /

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал:
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 2000000.00

Бүтээлчийн нэр:	
Дэг сургууль хийц:	
Материал, арга ажиллагаа: Мөнгө, үйлдвэр	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**		

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	10.00	10.00, 10.00	0.00	0.00	2735.00

Бусад хэмжээс:

Иж бүрдэл: 1	Тоо ширхэг
	1
Гарал үүсэл:	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: Нийслэл Хүрээний голын Чойжин сахиулсан сүмийн хуварга тушаалтныг захирах тамга. Салаа буурцаг бариултай мөнгөн тамга
Тэмдэг бичээс:
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: бүрэн
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: гэмтэлгүй

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: Нийслэл Хүрээний голын Чойжин сахиулсан сүмийн хуварга тушаалтныг захирах тамга. Салаа буурцаг бариултай мөнгөн тамга
Хэрэглэж байсан хүн:
Цуглуулагчийн нэр: Монголын Үндэсний музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар: Д.42
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 1732
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	СЗБ №

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал: .

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/ /_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/ /_____/

/ Овог, нэр/ */Албан газар, албан тушаал/*

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

МОНГОЛ УЛСЫН ТҮҮХ, СОЁЛЫН ХӨДЛӨХ ДУРСГАЛТ ЗҮЙЛИЙН БҮРТГЭЛ

УНБМС-ийн дугаар: ХД0099497

Өмчлөгч: Монгол улс	
Эзэмшигч: Монголын үндэсний музей	**РД:** 9081569

Музейн зэрэглэл:	Үндэсний

Дурсгалт зүйлийн оршин байгаа хаяг:

Дурсгалт зүйлийн нэр: Маршалын од	**Хувийн дугаар:** 62-8-290
Олон улс, орон нутаг, шинжлэх ухааны нэр:	

Төрөл зүйл: 2. ТҮҮХИЙН ЦУГЛУУЛГА -> 2.1 Түүхэн бие хүний холбогдолтой эд өлгийн зүйл -> 2.1.2 Эдэлж, хэрэглэж байсан эд зүйл

Холбогдох он цаг: XIX -XX зуун

Соёлын өвийн зэрэглэл:	
Хосгүй үнэт	**Шийдвэр:**
Үнэт	**Шийдвэр:**

Эх бүтээл

Ховор, түгээмэл байдал:
Ашиглалтын байдал: Сан хөмрөгт
Үнэлгээ: 5800000.00

Бүтээлчийн нэр:	
Дэг сургууль хийц:	
Материал, арга ажиллагаа: Монет, үйлдвэр	

Баримтжуулалтын гэрэл зураг:	**photo**	**photo**	**photo**

Хэмжээ	Өндөр	Өргөн (урт)	Зузаан	Голч	Жин
Ерөнхий	7.90	6.20, 0.00	0.00	6.00	95.00
Бусад хэмжээс:					

Иж бүрдэл: 1	Тоо ширхэг
	1
Гарал үүсэл:	

Тодорхойлолт:
Дүрслэн бичих: 12 тал бүхий цацрагтай голд нь таван хошуу хийж, таван хошууны үзүүрт улаан шигтгээ суулгасан, таван хошууны хүрээг тойроод жижиг цагаан өнгийн шигтгээ суулгасан. Таван хошууны голд БНМАУ-ын төрийн соёмботой. Дээд талд сэнжтэй, улаан туузан оосортой. Ар талдаа зүүлттэй. Улаан туузандаа шар дөрвөлжин түгжээтэй.
Тэмдэг бичээс:
Ялгагдах онцлог:
Зориулалт:

Иж бүрдлийн бүрэлдэхүүн хэсгийн мэдээлэл:

Хувийн дугаар	Тодорхойлолт	Хэмжээ

Хадгалалтын байдал:
Бүрэн бүтэн байдал: бүрэн
Чанар байдал: sain
Гэмтэл: гэмтэлгүй

Хамгаалалтад авсан шийдвэр:

Товч түүх:
Холбогдох газар, орон: 12 тал бүхий цацрагтай голд нь таван хошуу хийж, таван хошууны үзүүрт улаан шигтгээ суулгасан, таван хошууны хүрээг тойроод жижиг цагаан өнгийн шигтгээ суулгасан. Таван хошууны голд БНМАУ-ын төрийн соёмботой. Дээд талд сэнжтэй, улаан туузан оосортой. Ар талдаа зүүлттэй. Улаан туузандаа шар дөрвөлжин түгжээтэй.
Хэрэглэж байсан хүн: Чойбалсанд олгосон маршалын од тэмдэг.
Цуглуулагчийн нэр: Монголын Үндэсний музей
Бүтээлчийн түүх:

Бүртгэлийн түүх:
Хуучин хувийн дугаар: 71-1-83-1
Ерөнхий бүртгэлийн дэс дугаар: 877
Төрөлжсөн бүртгэлийн дэс дугаар:

Сэргээн засварлагдсан байдал:	СЗБ №

Хуулбар хийгдсэн байдал:

Үзэсгэлэнд оролцсон байдал:

Үзэсгэлэнгийн төрөл	Улс	Эхэлсэн огноо	Дууссан огноо	Үзэсгэлэнгийн нэр	Даатгалын үнэ

Шилжилт хөдөлгөөн:

Судлагдсан байдал: ,

Хавсралт материалын тэмдэглэл:

Бүртгэсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/

Байгууллага, сум, дүүрэг, аймаг, нийслэл, улсын нэгдсэн (доогуур зур) бүртгэл-мэдээллийн санд хадгалагдаж байгаа:

Д/д	Нэр төрөл	Тоо ширхэг	Хадгаламжийн дугаар
1	Гэрэл зураг		
2	Негатив хальс		
3	Дуу, дүрс бичлэгийн хуурцаг		
4	CD/DVD/BD		
5	Архив, ном, хэвлэлийн баримт		
6	Бусад		

Бүрдүүлэлт хийсэн:

/_____/_____/

/ Овог, нэр/ /Албан газар, албан тушаал/

/20.... оны ..... сарын ..... -ны өдөр/